

BREXIT

Referendum o odchode Veľkej Británie z Európskej únie, čiže o brexite sa konalo 23.6.2016. Samotné referendum neznamenať hneď aj odchod z EÚ. Predchádza tomu dlhodobý proces, ktorý začína otvorením článku 50 zo Zmluvy o fungovaní EÚ. Či už pôjde o „tvrdý brexit“, čiže vystúpenie Veľkej Británie z jednotného trhu alebo príde k dohode medzi dvoma stranami, tak či tak sa dajú očakávať dopady, ktoré ovplyvnia fungovanie krajín a taktiež ich obyvateľov. V analýze si rozoberieme aké rôzne následky môže mať Brexit na Veľkú Britániu a čo všetko sa udialo od odhlasovania tohto referenda.

Už v máji 2015 sa diskutovalo o tom, že vláda v Británii sa pokúsi predložiť Referendum o pokračujúcom členstve Británie v Európskej únii do roka 2016. V danom roku už Británia reálne začala so sprísňovaním možností čerpania sociálnych dávok pre všetkých občanov Európskej únie. Premiér Cameron neustále hovoril o zmenách, ktoré by sa týkali migrácie pracovnej sily a celkovej reformy únie. Pre Britániu, ale neustále ostávala dôležitá téma - voľný pohyb pracovných síl a migrácia. Čoraz viac sa začalo hovoriť o možnom referende a premiér ho využíval ako nástroj, ktorý umožní Británii vyjednať lepšie podmienky pre krajinu. Stúpenci brexitu, ktorí boli za odchod Británie z EÚ, tým videli možnosť ako sa vyslobodiť spod vplyvu Bruselu a tým by sa znížilo aj množstvo regulácií a zlepšila by sa konkurencieschopnosť. Taktiež by podľa nich nastal

ekonomický rast, pretože Británia, by už nemusela naďalej prispievať do spoločného rozpočtu a tieto financie by mohla efektívnejšie využiť vo svoj prospech. Napríklad v roku 2014 to bolo 11,34 miliardy eur, v roku 2015 to už bolo 12,9 miliardy. V nasledujúcich dvoch rokoch sa príspevok pohyboval okolo 12,7 miliardy eur. Veľká Británia sa radí medzi takzvaných čistých platcov (spolu s Nemeckom, Francúzskom a Talianskom), to znamená, že do rozpočtu prispievajú viac, ako z neho reálne získajú. Dohromady príspevky týchto štátov tvoria viac ako 60 percent rozpočtu EÚ. Čo sa týka čerpania, tak napríklad v roku 2016 dostala Británia od EÚ sumu 7,05 miliardy eur. Pre porovnanie s Talianskom, ktoré prispieva približne rovnakou sumou do rozpočtu EÚ, prijíma o 5 miliárd viac ako Británia. Na druhej strane stúpenci zotrvania zdôrazňovali, že odchodom by vznikli hospodárske

V tomto čísle:

Turecká centrálna banka zvýšila základnú úrokovú sadzbu o masívnych 7 p.b. na 24%

Inflácia v Nemecku sa drží na 2%, priemysel mierne spomalil

Nórsko prvý krát od krízy opatrne zvýšilo úrokové sadzby o 0,25 p.b.

Inflácia v ČR stále nad 2%-ami

USA pokračuje v zavádzaní ciel na čínsky import

EÚ čaká ďalšie sprísnenie emisných limitov do roku 2030

Priemerná mzda na Slovensku medziročne vzrástla o 6,36%

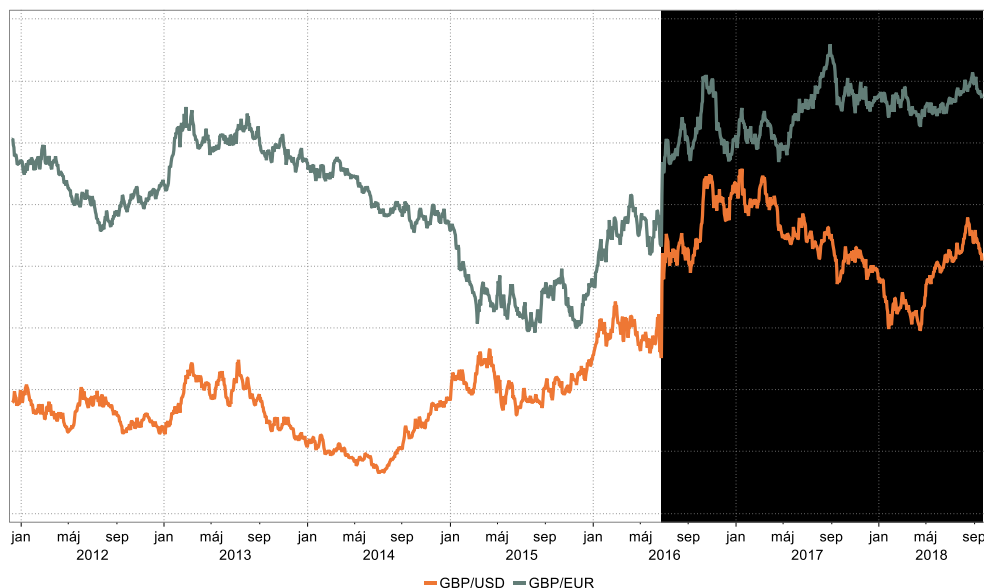
škody, stratilo by sa veľa pracovných miest, kvôli odchodom veľkých firiem, znížila by sa atraktivita trhu pre zahraničné investície a celkovo by sa zhoršil globálny politický status Spojeného kráľovstva. Spojené kráľovstvo má s EÚ veľký obchodný deficit. V roku 2016 predstavoval takmer 70 miliárd libier, čo zodpovedá 3,7 percent HDP. V obchodovaní s krajinami mimo EÚ pritom dosiahla prebytok 31 miliárd libier. Celkový deficit britského zahraničného obchodu tak bol 39 miliárd libier. Referendum ovplyvnila aj migračná kríza, ktorá nastala v roku 2016. Nemeccko chcelo riešiť kvóty a problém týkajúci sa migračnej krízy prostredníctvom akčného plánu medzi EÚ a Tureckom a ten by znamenal dobrovoľné prijímanie migrantov z Turecka. Problémom sa stala aj otázka o odchode Británie z EÚ, nakoľko podľa štatistík ročne prijme Spojené kráľovstvo viac mig-

rantov než ktorákoľvek iná členská krajina EÚ vrátane Nemecka. Už pred oficiálnym vyhlásením referenda začali zahraničné banky s pobočkami v Londýne kalkulovať ich presun do inej európskej metropoly. V súčasnosti sa v Londýne, finančnom centre Európy, nachádza viac ako 250 svetových bánk. Na krízový scenár sa začali pripravovať i banky ako JPMorgan Chase, Deutsche bank a HSBC Holdings.

rast inflácie. Inflácia v Británii totiž od referenda poskočila z úrovne 0,5 percenta na viac ako 3 percentá na začiatku tohto roka. Aj keď cenám zatiaľ dominujú energie, oslabenie libry spôsobí zdražovanie tovarov, keďže do hry vstúpia drahšie tovary z dovozu. Podľa viacerých štatistík Európskej komisie sa obmedzil rast hospodárstva v krajine do konca roka 2017 až o 1,6 percenta a v súčasnom roku sa očakáva po-

ceutickým a ropným spoločnostiam zo Spojených štátov a iných krajín, ktoré dosahovali profit z posilnenia kurzu dolára voči libe. V dôsledku tejto priaznivej situácie prisľúbil guvernér britskej centrálnej banky znižovanie úrokových sadzieb, čo sa aj v auguste 2016 udialo. Britská CB znížila úrokovú sadzbu z úrovne 0,5 percenta na 0,25 percenta. Avšak odvtedy sa úroková sadzba dostala na pôvodnú hodnotu a v auguste roku 2018 dokonca vzrástla na 0,75 percentuálneho bodu. Sprisňovaním menovej politiky sa má zabezpečiť návrat k dvojpercentnému cieľu. V krajine sa po Brexite znížila aj vtedajšia 23 percentná daň z príjmu o 3 percentá pre všetky právnické osoby. Týmto krokom chceli zabrániť veľkým investorom ako napríklad Siemens odísť z krajiny. V roku 2016 prebehli mnohé rokovania o podmienkach obchodu so svetovými investormi. Británia pred-

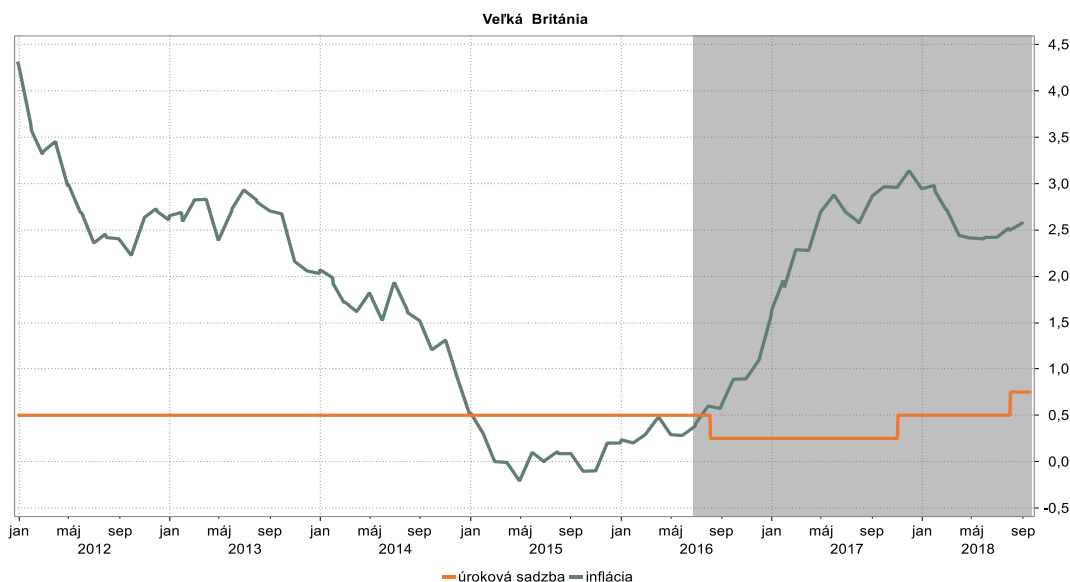
stavuje najväčšieho obchodného partnera Spojených štátov a i naopak USA patria medzi hlavný exportný trh Británie. Vývoz Británie do USA už v roku 2014 predstavoval 88 miliárd libier, čo je približne 17 percent celkového vývozu v Spojenom kráľovstve.

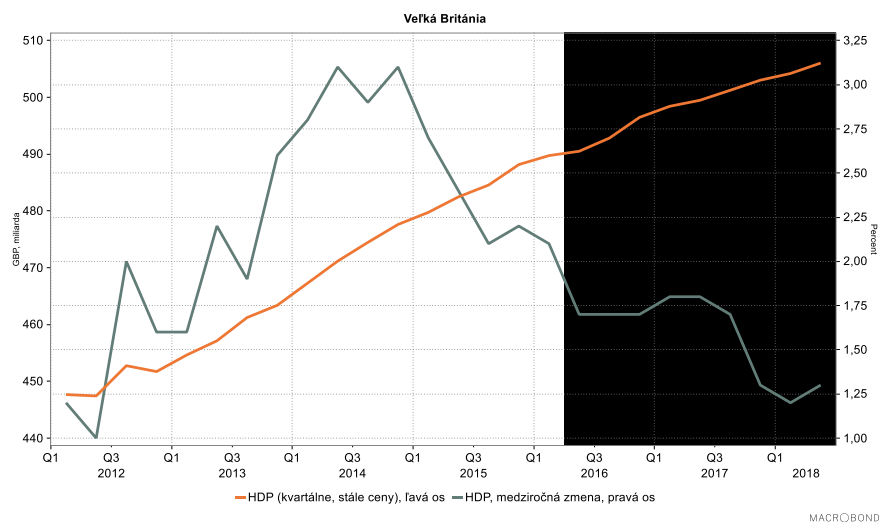
MACROBOND

Prvým priamym dôsledkom brexitu je oslabenie libry. Nakoľko už v júli 2016 klesla britská libra o 11 percent od referenda, hrozila inflácia, ale taktiež recesia a to hlavne z dôvodu neistoty vo finančnom sektore. Obavy sa naplnili a výsledkom oslabenia libry je zatiaľ

kles o 0,3 percenta. Napriek tomu výraznému poklesu libry index londýnskej burzy FTSE 100 vzrástol o 7,2 percenta za jeden týždeň, čo predstavovalo jeho najlepší výkon od roku 2011. Index dosiahol takéto výsledky len týždeň po uskutočnení referenda a to hlavne vďaka farma-

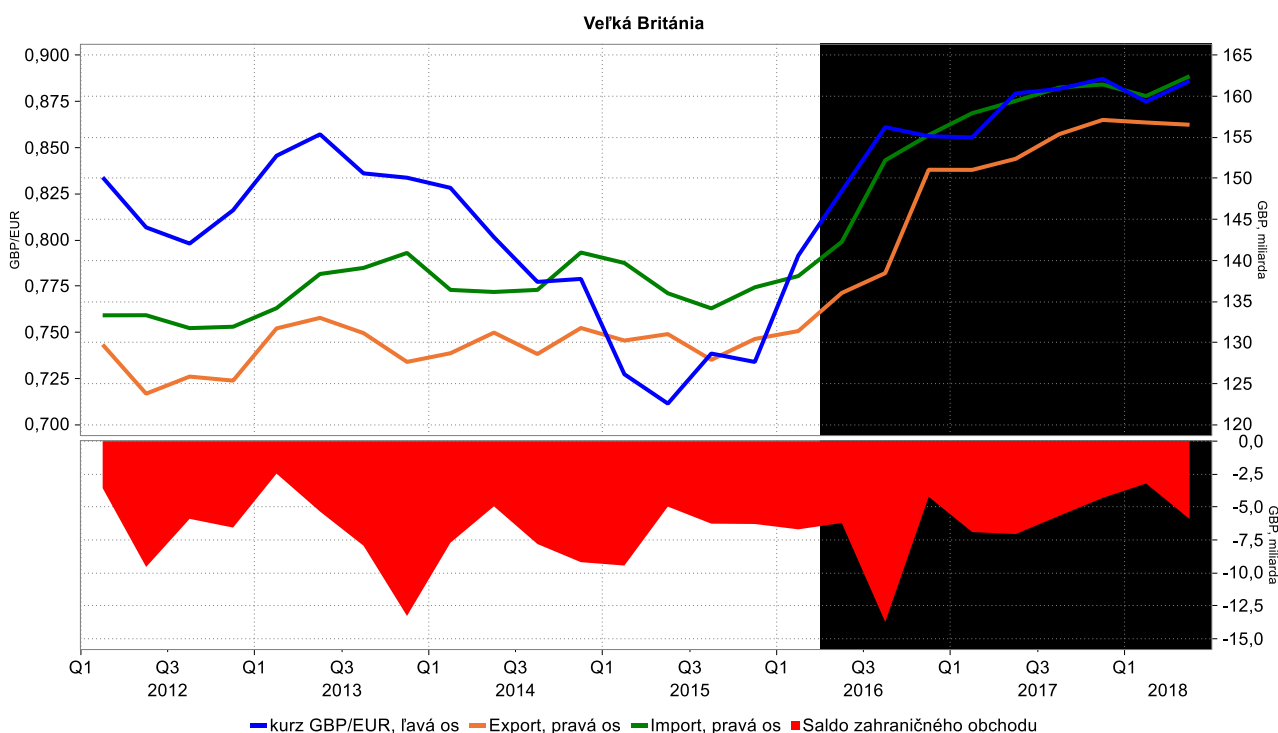
MACROBOND

Už v septembri 2016 začala britská ekonomika pociťovať dopady brexitu. Britský trh začal byť ohrozený nakoľko začali ceny výrazne klesať a finančné transakcie sa dostali na ich najnižšiu úroveň od finančnej krízy v roku 2009. Začala byť negatívne ovplyvnená aj kúpna sila domácností, pretože v dôsledku silného znehodnocovania britskej libry sa neustále zvyšovali spotrebiteľské ceny, zatiaľ čo nominálne mzdy rástli pomalšie. Od júla 2016 do októbra 2017 klesla libra o viac ako 15 percent oproti euru. Okrem straty kúpnej sily sa zvýšili aj firmám náklady, pretože nákup medziproduktov zo zahraničia sa stal drahším. V kombinácii s veľkou ne-

istotou v rokovaní o brexite, majú všetky tieto udalosti vplyv aj na obchodné investície krajiny. Pre podniky je najväčším rizikom, že sa európska a britská strana nedohodnú na žiadnej dohode a to bude mať negatívne dôsledky na pracovné miesta a rast podnikov. Pokles ekonomiky znamená spomalenie jej expanzie od brexitu a to v dôsledku prudkého oslabenia libry, spomalenia spotrebiteľských výdavkov a stúpaniu cien. Napriek tomuto poklesu ekonomiky za predchádzajúci rok 2017 sa HDP (v stálych cenách) krajiny zvýšil o 1,8 percenta a to práve vďaka slabšej libře, ktorá priala britským exportérom. Tento rast HDP bol síce najhorší od fi-

nančnej krízy, ale predpovede rastu boli stanovené na 1,7 percenta, takže z celkového hľadiska sa to považuje za priaznivé. V dohode medzi Britániou a úniou má byť zakotvené aj vyrovnanie finančných záväzkov Británie voči únii. Konkrétne nie je uvedená presná finančná suma, ale jej výška je odhadovaná na 60 miliárd eur. Príznaky brexitu sa začínajú objavovať aj v zamestnanosti. V štvrtom kvartáli minulého roka klesol počet zamestnancov v britských firmách, ktorí pochádzajú z ostatných krajín EÚ o 50 tisíc na úroveň 2,3 milióna, čo je najvýraznejší pokles za posledných päť rokov. Životná úroveň domácností je už teraz pod tlakom,

keďže spotrebitelia najviac pociťujú dôsledky referenda. Miera inflácie dosahovala koncom minulého roka viac ako 3 percentá, čo je najvyššia hodnota za takmer 6 rokov.

Už v súčasnosti začali mnohé spoločnosti pozastavovať svoje investičné plány a mnohé z nich chcú dokonca ukončiť podnikateľské aktivity v Británii. Podľa štatistiky v roku 2017, zo skúmanej vzorky 1200 európskych spoločností, z ktorých je 80% stále aktívnych v Británii, plánuje polovica znížiť podiel svojich investícií v krajine, 28% z nich chce presunúť časť svojich aktivít do zahraničia a až 15% chce úplne pozastaviť svoju činnosť v Británii. Plánovaný odchod Spojeného kráľovstva z EÚ už priniesol napríklad do Holandska 13 spoločností, ktoré doteraz sídlili v Británii.

Ak odhliadneme od možných negatívnych dôsledkov, ktoré by mohlo mať referendum na úniu, existujú samozrejme aj negatívne dôsledky pre Britániu. Jedným z nich je práve európsky trh. Ak sa krajina odčlení od únie, bude jej znemožnený prístup k viac ako pol miliardovému trhu zákazníkov a stratila by aj investície z európskych firiem, ktoré do krajiny už investovali viac ako jeden bilión eur, pretože rokovania o nových obchodných zmluvách by mohli trvať aj viac ako dva roky. Ďalšou nezodpovedanou otázkou sa stávajú Briti, ktorí žijú v zahraničí. Ich počet sa pohybuje okolo jedného milióna. Ak bude Brexit úspešný, medzi Britániou a úniou síce môžu vzniknúť nové dohody týkajúce sa voľného pohybu osôb, no napriek tomu si ešte nikto nie je istý, či nebudú musieť Briti žijúci mimo Spojeného kráľovstva požiadať orgány o pohyb v zahraničí. Veľkým otáznikom je hranica medzi veľkou Britániou a Írskom. Ani tu sa zatiaľ nepodarilo dohodnúť na podmienkach pohybu osôb či tovaru.

Ak nastane tvrdý brexit (odstúpenie od jednotného trhu), čo by pre Britániu znamenalo, že by oficiálne odišla z Európskej únie bez akejkoľvek obchodnej dohody, krajinu by do roku 2030 vyšiel až na 18 percent hrubého domáceho produktu (približne 400 miliárd libier). V prípade novej obchodnej zmluvy sa to odhaduje do roku 2030 na stratu 12,5 % HDP a v prípade mäkkého brexitu to je 10% HDP. V súčasnosti má Veľká Británia nominálny HDP na obyvateľa na úrovni 43770 dolárov, celkovo 2 bilióny libier (stále ceny, 2017). Momentálne vyzerá stav hospodárstva krajiny ako jeden z najstabilnejších v EÚ. Nakoľko sa po vyhlásení referenda prepadla libra, môže to mať negatívny vplyv aj na HDP v budúcnosti. Taktiež bude mať brexit vplyv aj na dôležitých obchodných partnerov Británie ako je najmä Holandsko. Nakoľko export Holandska do Británie predstavuje 10% z ich celkového vývozu, v dôsledku tvrdého brexitu by si Holandsko poškodilo ekonomiku a v dlhodobom horizonte by to spôsobilo pokles HDP v rozpätí od -3,5% do -4,25%, čo zodpovedá približne 25 až 35 miliárdam eur. Okrem uvedených negatívnych dôsledkov, bude mať Brexit vplyv aj na zahraničné investície a obchod. Ak sa pri obchodovaní s tovarmi a službami zavedú tarifné prekážky ako napríklad clá, zvýšia sa tým obchodné náklady exportu Spojeného kráľovstva do únie a taktiež náklady exportu opačným smerom. V dôsledku týchto nákladov sa priamo úmerne zvýši dovozná inflácia a to spôsobí zníženie reálneho disponibilného príjmu domácností, ktorý zníži ich kúpnu silu. Brexit bude mať taktiež dopad aj na britské spoločnosti. Nakoľko sa v súčasnosti nakupuje približne 50% medziproduktov do Británie práve z EÚ, po Brexite by sa v dôsledku obchodných bariér a vyšších ciel produkcia a následný predaj stanú drahšími. To bude mať

vplyv aj na konkurencieschopnosť spoločností, ktorá sa v dôsledku vyšších cien zhorší a následne sa zníži ich podiel na celosvetovom trhu.

Existujú však politické možnosti ako zmierniť negatívne dôsledky brexitu na britskú ekonomiku. Za dôležitú sa považuje zníženie daní z príjmov právnických osôb, čo by mohlo zabrániť medzinárodným spoločnostiam ich presun činností mimo Británie. Negatívom tohto zníženia daní je, že by muselo byť určitým spôsobom kompenzované a to zvýšením daní v iných oblastiach, pretože bez kompenzácie by sa zvýšil ešte viac pomer verejného dlhu. Ďalším pozitívom pre Britániu je znížený príspevok do rozpočtu únie. Každoročne krajina prispela do rozpočtu približne 10 miliárd libier, čo bol po Nemecku najväčší príspevok do rozpočtu. V prípade ťažkého brexitu by vláda týchto 10 miliárd ušetrila no v prípade, že si Británia bude chcieť zachovať prístup na vnútorný trh EÚ, bude pravdepodobne musieť naďalej prispievať aj do rozpočtu EÚ. Opustenie z EÚ v podobe Brexitu sa tak už aj pre väčšinu Britov javí ako nie práve najlepší krok.

Rokovania o Brexite už stálo politickú „hlavu“ viacerých ministrov. Nakoniec sa vyjednávanie chopila samotná premiérka Mayová. Tá však tiež stráca podporu z vlastných radov nakoľko sú rokovania s EÚ príliš mäkké. 29. marec 2019 sa blíži a jednoznačná dohoda o tom ako Veľká Británia opustí zoskupenie 28 štátov nie je na stole. Faktom ostáva, že spoločnosti sa už zabezpečujú proti tomu, aby prípadné negatívne následky pocítili čo najmenej. (pk)

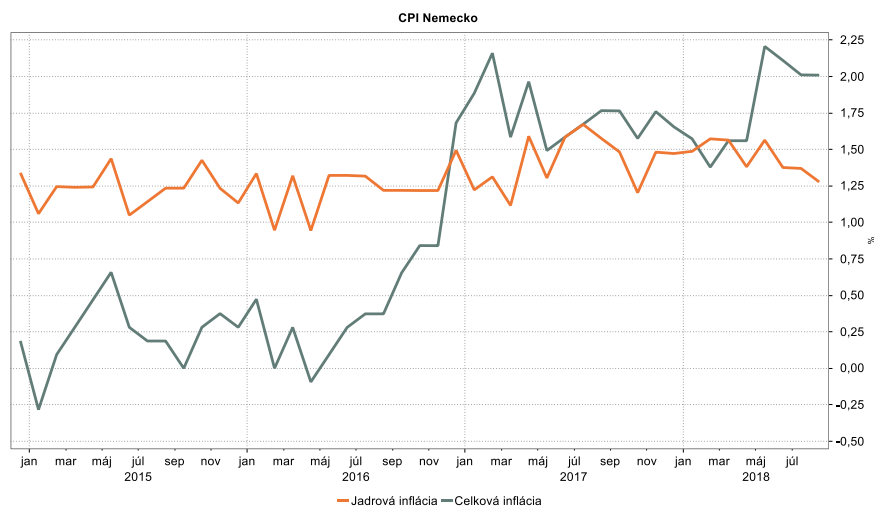
Inflácia v Nemecku a pokles priemyselnej produkcie

Inflácia v Nemecku sa ustálila na 2 %. Hoci v auguste stále rástli najviac ceny v doprave (4,2 %), alkoholických nápojov (3,33 %) a potravín (2,42 %), celková inflácia spomalila hlavne vďaka výraznému zníženiu cien v oblasti vzdelávania o 3,88 % ale aj komunikácie 0,66 %.

V druhom kvartáli sa však z časti aj ako výsledok obchodných vojen medzi USA a EÚ spomalil rast hrubého domáceho produktu Nemcka v stálych cenách na 1,95 %. Na miernejšom raste HDP sa v najväčšej miere podieľal hrubý fixný kapitál a spotreba domácností, ktorej podiel sa však tiež oproti predchádzajúcim obdobiam znížil. Nemecko ako najväčší exportér tovarov v rámci EÚ zaznamenalo v druhom kvartáli aj výrazne menší podiel čistého exportu na hospodárskom

raste krajiny. Jednou z príčin je už spomínaný obchodný spor s USA. Zahraničný obchod Nemcka tvorí 8 % celkového HDP krajiny. Najviac exportu smeruje do krajín EÚ, preto sa dá tento výpadok kompenzovať. Od konca minulého roka sa zároveň

spomalilo tempo rastu priemyselnej produkcie. Z najvyššieho medziročného rastu v štvrtom kvartáli 2017 (6,55 %) v druhom kvartáli tohto roka rástla medziročne už len o 2,68 %. (jv)

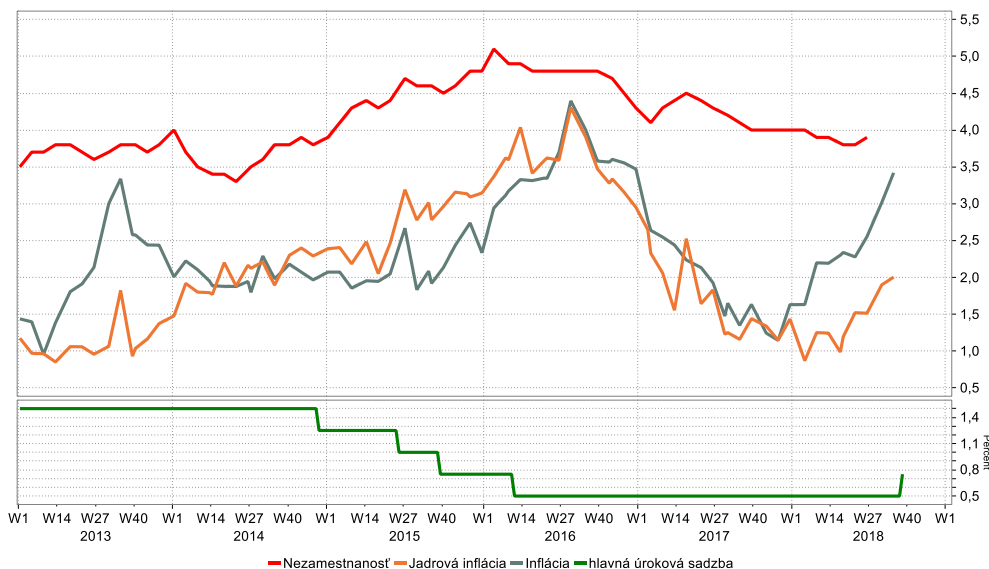
MACROBOND

Nórsko zvyšuje úrokové sadzby

Nórska centrálna banka z dôvodu obáv o rýchli rast inflácie pristúpila k zvýšeniu základnej úrokovej sadzby. Tú zvýšili z pôvodných 0,5 % na súčasných 0,75 %. Ceny vzrástli koncom augusta v Nórsku medziročne o 3,42 %. Najviac pritom rástli ceny bývania, elektriny a palív (6,54 %). Druhý najväčší rast cien bol zaznamenaný v oblasti vzdelania (5,98 %) a dopravy (3,65 %). Jadrová inflácia očistená o volatilné

ceny potravín a energií dosiahla koncom augusta 2-percentný medziročný rast. Nezamestnanosť sa podarilo od roku 2016 v Nórsku znížiť o viac ako 1 % a dnes je v krajine nezamestnaných 3,9 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Na hranici plnej zamestnanosti a silného dopytu sa Nóri rozhodli zvýšiť úrokovú sadzu. Hoci je Nórsko členom EÚ, nie je členom menovej únie (eurozóny) a má vlastnú menu

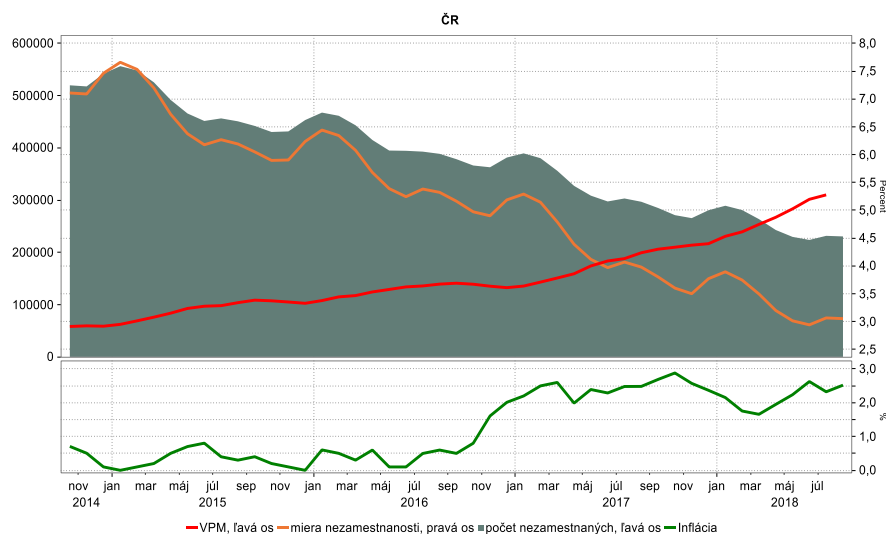
(nórska koruna). Nórsko pritom dosahuje stabilnú pozitívnu bilanciu zahraničného obchodu. Najväčším obchodným partnerom Nórska je EÚ. V druhom kvartáli tohto roka vyviezli celkovo tovar v hodnote 25,26 mld. eur pričom 20,62 mld. eur smeroval do krajín EÚ. Naopak množstvo tovarov dovážajú zo susedných krajín, Nemcka, USA a Číny. (jv)

MACROBOND

Inflácia v ČR rastie

Česká republika dosahuje spomedzi krajín Európskej únie najnižšiu mieru nezamestnanosti. Podľa českého Ministerstva práce bolo v auguste bez práce 3,05 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva, čo predstavuje 230,5 tisíc ľudí. S nárastom zamestnanosti súvisí aj rast cien v krajine. Stále väčšie množstvo zamestnaných vytvára silnejší dopyt po tovaroch a službách na domácom trhu. To spôsobuje ich rast, ktorí ja ťahaný najmä spomínaným dopytom. Ekonomika zaznamenala v auguste medzioročný nárast cien o 2,52 %. Tento rast cien nepredstavuje významné nebezpečenstvo pre ekonomiku, no je mierne nad cieľením inflácie v rámci eurozóny. To sa však českej republiky netýka nakoľko stále nie je členom menovej

MACROBOND

únie a môže tak zároveň profitovať z možnosti použitia nástrojov monetárnej politiky týkajúcich sa napr. jemných úprav kurzu. Ten však na základe výkonnosti a rastu českej

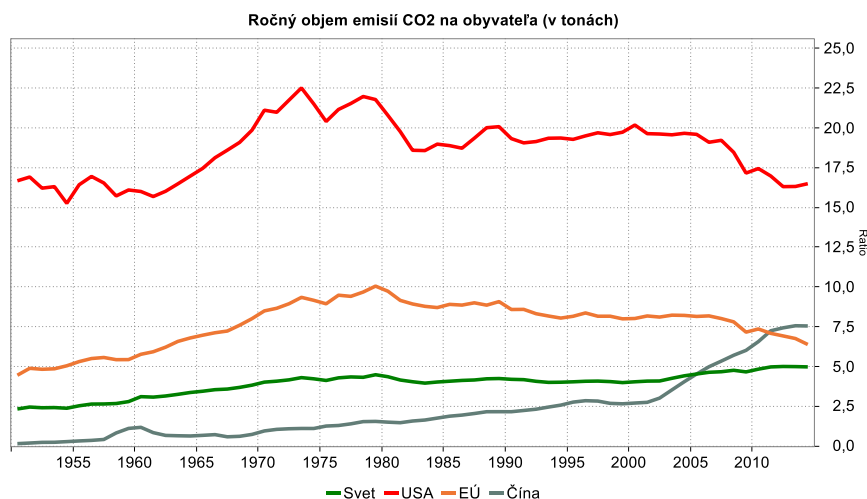
ekonomiky posilňuje a tento týždeň dosiahol hodnotu až 25,45 korún za jedno euro. (jv)

Emisné limity v EÚ sa budú sprísňovať

Európska komisia sa rozhodla prijať opatrenia týkajúce sa automobilov, ktoré by ráznejšie obmedzovali vypúšťanie škodlivín do ovzdušia. Ide o to aby automobily do roku 2030 obmedzili vypúšťanie škodlivín ako aj CO₂ o viac ako polovicu množstva, ktoré vypúšťajú dnes. Výpočet emisií sa má rozrátať v priemere na každé vyprodukované auto. Pre automobily to znamená, že keď chcú dosiahnuť tento limit musia popri benzínových a naftových autách vo veľkom začať vyrábať aj elektromobily, inak sa im nové pra-

vidlá nepodarí dodržať a za prekročenie limitu hrozia vysoké pokuty. Cieľom opatrenia je z časti znížiť množstvo vypúšťaných škodlivín do ovzdušia a na druhej strane zvýšiť produkciu automobilov poháňaných pomocou obnoviteľných zdrojov energie. Toto na prvý pohľad pozitívne opatrenie, ktoré chráni životné prostredie a tlačí na zníženie závislosti od neobnoviteľných zdrojov (fosílnych palív) znamená pre automobily zásadný problém. Hoci niektoré automobily už vyvíjajú a zavádzajú do výroby elektro-

mobily, kladú nové opatrenia oveľa väčšie nároky. Na Slovensku sa minulý rok vyrobilo už viac ako milión automobilov. Aby sa vyhovelo novým limitom znamenalo by to výrobu napr. ďalšieho milióna elektromobilov aby sa emisie vyprodukované autami so spaľovacími motorami vydělili dvoma. Z kapacitných možností aj pri zvyšovaní výroby je skôr pravdepodobnejšia zmena pomeru vo výrobe medzi benzínovými (naftovými) autami a elektromobilmi, ktorý by mal byť minimálne jedna ku jednej. Slovenský Volkswagen už vyrába v malej miere ja elektromobily no ostatné automobily (Kia, Peugeot a Citroen) na Slovensku nepristúpili k výrobe či vývoju elektromobilov. Ako sa vysporiadať s novými podmienkami a ako situácia zasiahne automobilový priemysel na Slovensku je zatiaľ otázne. To závisí od schopnosti rýchlo sa prispôbiť novým podmienkam, čo v tomto odvetví nie je možné zo dňa na deň. (jv)

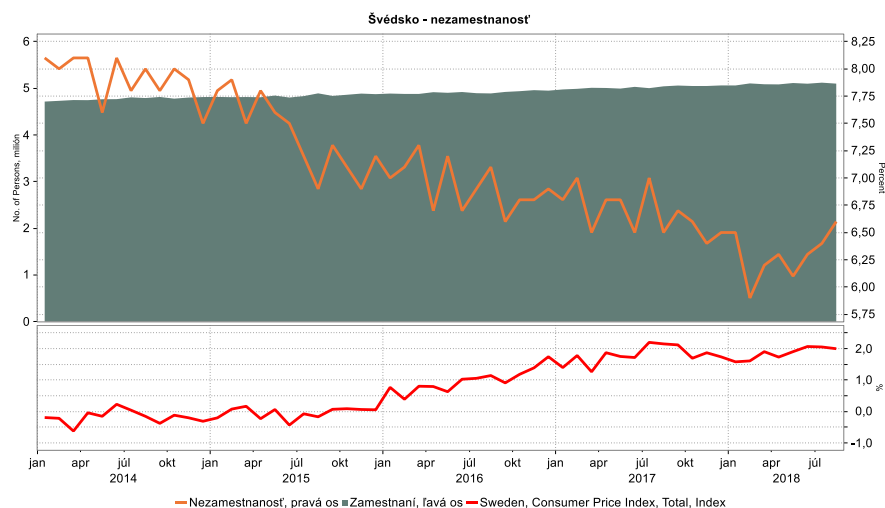
MACROBOND

Nezamestnanosť vo Švédsku s miernym rastom

Nezamestnanosť vo Švédsku mierne vzrástla. Koncom augusta bolo v krajine nezamestnaných 6,6 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva, čo predstavuje približne 330 tisíc nezamestnaných. Vo februári tohto roka pritom dosiahla nezamestnanosť v krajine najnižšiu hodnotu (5,9 %) za posledných desať rokov a od konca finančnej krízy. Dnes v krajine pracuje skoro 5,1 milióna obyvateľov, čo je niečo viac ako polovica všetkých obyvateľov krajiny, ktorých bolo v roku 2016 9,9 milióna. Zvyšnú polovicu tvoria deti, študenti a dôchodcovia. Toto rozloženie napovedá, že v krajine nie je problém s udrжанím dôchodkového systému ako je tomu napr. na Slovensku. Švédsko ako člen EÚ

ťažší zo vzájomných obchodných vzťahov so susednými krajinami ale aj ostatnými európskymi krajinami. Hoci nie je členom eurozóny má aj

samostatne relatívne stabilnú úroveň cien, ktorá sa pohybuje so stabilným medziročným rastom 2 %. (jv)

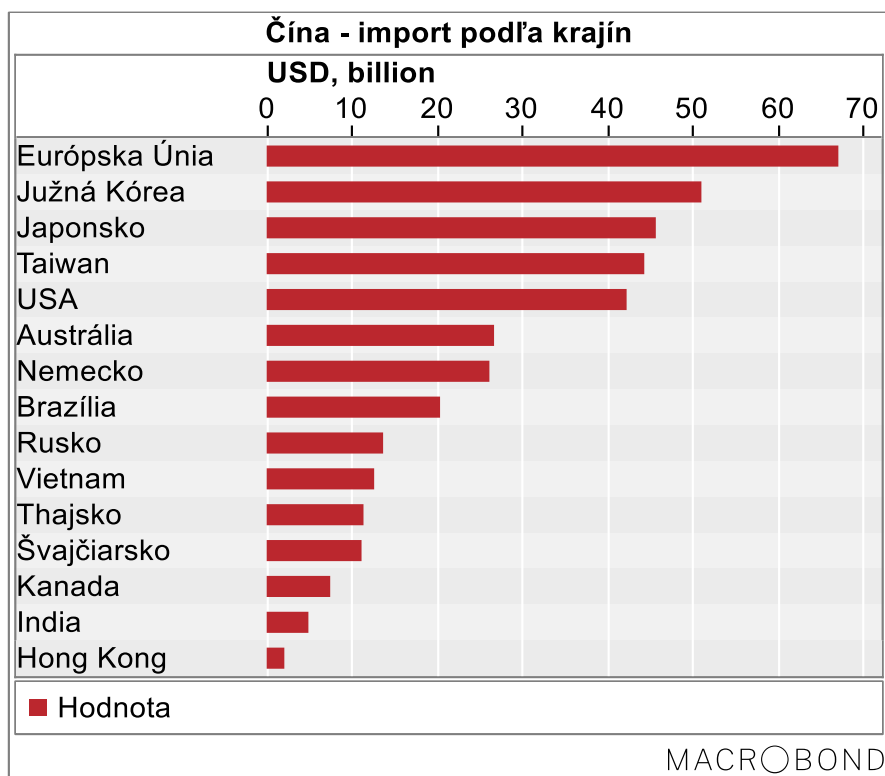
MACROBOND

Čína chce znížiť clá

Popri vyhrotených vzťahoch v oblasti zahraničného obchodu s USA plánuje Čína znížiť dovozné clá na celú radu zahraničných výrobkov pre väčšinu obchodných partnerov. Zámer zaviesť spomínané opatrenia oznámila Čína už dávnejšie no realizovaný by mal byť už v októbri tohto roka. Závazok, ktorý Čína prisľúbila súvisí s otvorením jej domáceho trhu pre zahraničné produkty. Otváranie sa čínskej ekonomiky započalo už v júli, kedy Čína znížila dovozné clá pre takmer 1 500 výrobkov od kozmetiky až po domáce spotrebiče. V októbri má toto znižovanie ciel pre vybrané produkty pokračovať, avšak zatiaľ nie je presne známe, ktorých krajín by sa malo opatrenie týkať. Znižovanie či odstraňovanie bariér v zahraničnom obchode je významným krok z ktorého môžu profitovať všetky zúčastnené strany. A to aj z hľadiska ich vlastných komparatívnych výhod. Znamená to, že jedna krajina sa môže venovať produkcii toho na čo má predpoklady, pričom môže z partnerskej krajiny získavať lacnejšie potrebné suroviny alebo iné produkty a opačne. Tieto opatrenia môžu na druhú

stranu vykompenzovať uzatváranie sa amerického trhu. Závisí to však od toho do akej miery sa zmiernia tarifné prekážky ale aj iné napr. byrokratické obmedzenia dovozu. Najväčšími importérmi tovarov sú: Európska Únia, ktorá v druhom kvartáli doviezla do Číny tovar v hodnote 67,2 mld. dolárov (z toho Nemecko 26,18 mld. dolárov

a Švajčiarsko 11,15 mld. dolárov), Južná Kórea 51,1 mld. dolárov a Japonsko 45,74 mld. dolárov. Pre všetky spomínané krajiny môže zníženie sadzieb znamenať zvýšenie konkurencie svojich výrobkov na čínskom trhu ale a tým aj zvýšenie celkového dovážaného množstva v prípade rastúceho dopytu po nie čínskych tovaroch. (jv)

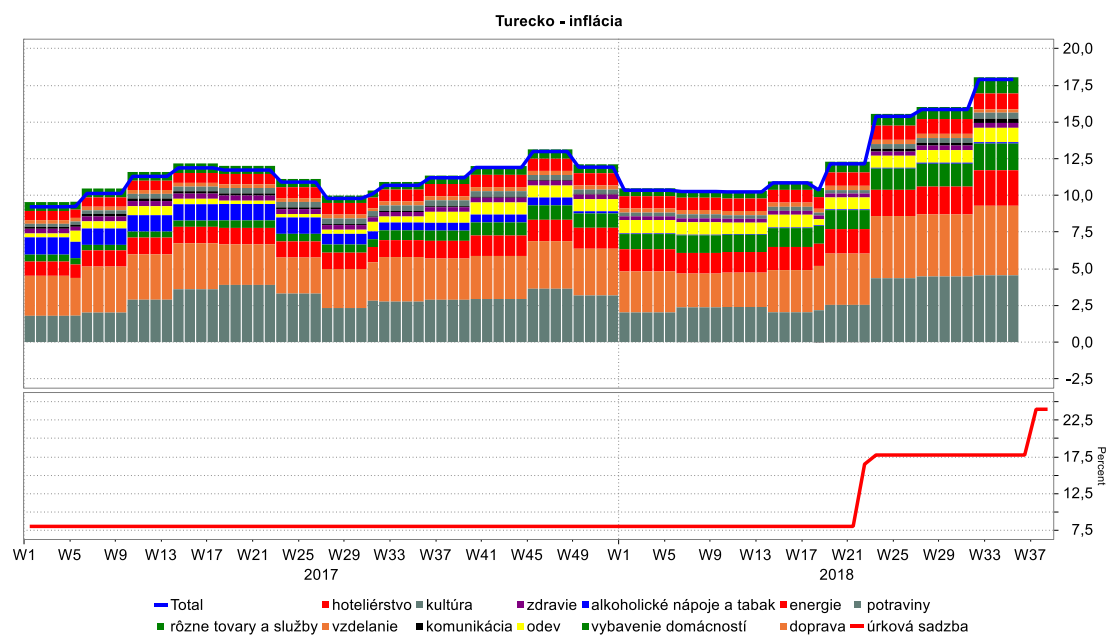
MACROBOND

Turecko pristúpilo na zvýšenie úrokových sadzieb

Turecká centrálna banka zvýšila základnú úrokovú sadzbu. Zvýšenie prišlo aj napriek kritike prezidenta Erdogana a jeho žiadosti na opačné zníženie úrokových sadzieb. Úroková sadzba sa tak zvýšila zo 17 % na 24 %. Cieľom centrálnej banky je týmto krokom zabrániť ďalšiemu

rastu inflácie a oslabovaniu domácej meny. Domacia mena, líra, pritom od začiatku roka stratila približne 45 % svojej hodnoty. Začiatkom júna pritom už prišlo k jednému zvyšovaniu sadzieb avšak nebolo zatiaľ úspešné a ceny rástli naďalej. Medziročný rast cien

v krajine dosiahol v auguste až 18%. Opatrenie vnímajú pozitívne aj investori, ktorí ho očakávali ale aj vláde odporúčali. Zavedenie opatrenia podporilo a stabilizovalo kurz líry. Či je zvýšenie sadzieb dostatočné a dokáže zabrzdiť rast inflácie sa ukáže neskôr. (jv)

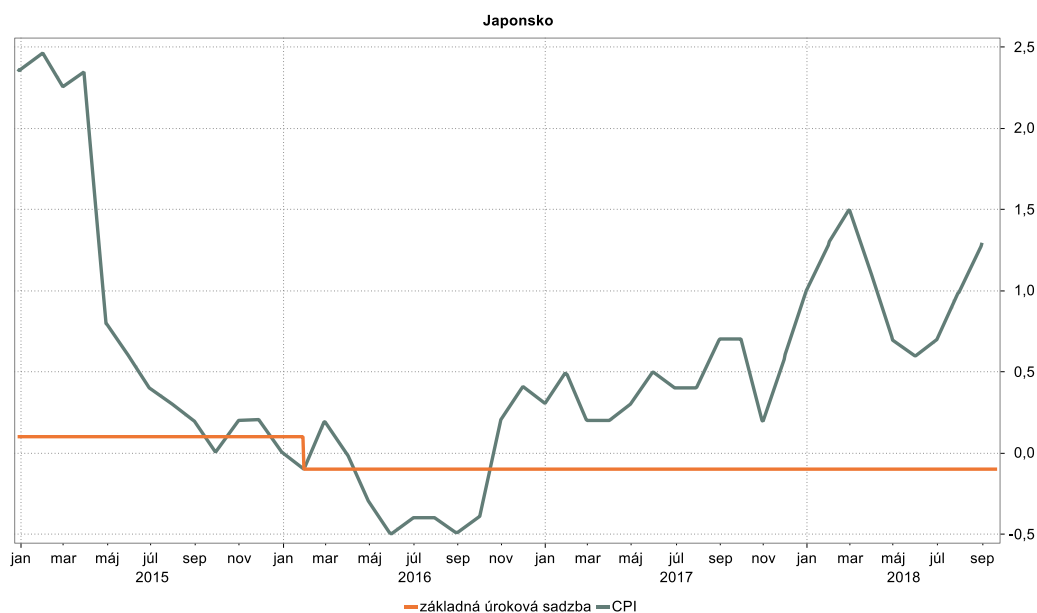
Japonsku sa darí dosahovať inflačné ciele

Po tom čo Japonsko dlho zápasilo s problémom deflácie a s tým spojenou deflačnou špirálou sa mu dnes darí relatívne stabilne dosahovať inflačné čísla. Deflácia, teda stále znižovanie cien v krajine a nárast

hodnoty peňazí spôsobovali problémy najmä pre ekonomický rast. Ľudia si totiž zvykli odkladať svoju spotrebu na neskôr, keď si za svoje peniaze budú môcť kúpiť viac. K zlepšeniu situácie v Japonsku pri-

spela aj politika súčasného premiéra Schinza Abeho. Hlavná úroková sadzba v Japonsku stále zostáva dokonca na zápornej úrovni -0,1 %, ktorej cieľom je dostať do obehu čo

najviac peňazí a dosiahnuť tak stabilný inflačný vývoj. Reálne HDP Japonska vzrástlo v druhom kvartáli o 0,7 % na čom sa v najväčšej miere podieľal hrubý fixný kapitál a spotreba domácností. Práve spotreba domácností bola najväčším problémom pri snahe zmeniť správanie obyvateľov, ktorí boli zvyknutí si peniaze odkladať na budúcu spotrebu, čiže šetriť. Koncom augusta tohto roka rástli ceny v Japonsku medziročne o 1,27 %. (jv)

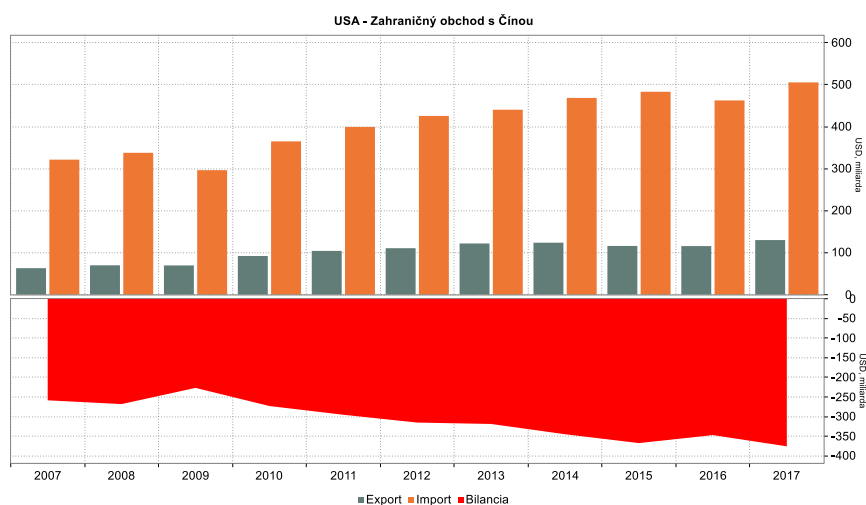

USA pokračujú v zavádzaní ciel

USA uvalila ďalšie dovozné clá na tovar z Číny. Nové desaťpercentné clá sa majú uplatňovať na tovar dovážaný do USA v celkovej ročnej hodnote až 200 mld. dolárov. Nové clá sa majú dotknúť skoro 6000 produktov medzi ktorými sú textil, ryža, kabelky, kufre, vlna, ryby, sója či rôzne druhy obilnín. Medzi tovary na ktoré bolo uvalené nové clá nepatria napríklad smart hodinky od Apple, cyklistické prilby či detské autosedačky. Tie boli vyňaté z colného sadzovníka po tom čo proti zavedeniu vystúpilo domáce americké firmy ako Apple a Dell. D. Trump na ich námietky odpovedal pomocou sociálnej siete so slovami, že majú svoju výrobu presunúť z Číny do USA. Nové clá majú začať platiť od pondelka budúceho týždňa (24.9.). Od 1. januára 2019 sa tieto clá majú zvýšiť až na 25 % ak krajiny nedospejú k dohode. Ako sa očakávalo na základe predchádzajúcich vyjadrení Číny, zavedie krajina odvetné opatrenia. Obchodná

vojna tak medzi krajinami pokračuje. Nové clá spôsobia zvýšenie cien tovarov pre domácich spotrebiteľov v USA a pri strate konkurencieschopnosti na americkom trhu môže Čína svoje výroky stiahnuť a nájsť im umiestnenie na inom trhu. V prípade, že by Čína zaviedla protiopatrenia proti americkej poľnohospodárskej či priemyselnej výrobe, zavedie tretiu fázu ciel, kto-

rá by sa už tentokrát dotkla takmer celého ročného importu tovarov z Číny do USA. Minulý rok sa do USA doviezol tovar z Číny v celkovej hodnote 267 mld. dolárov. (jv)

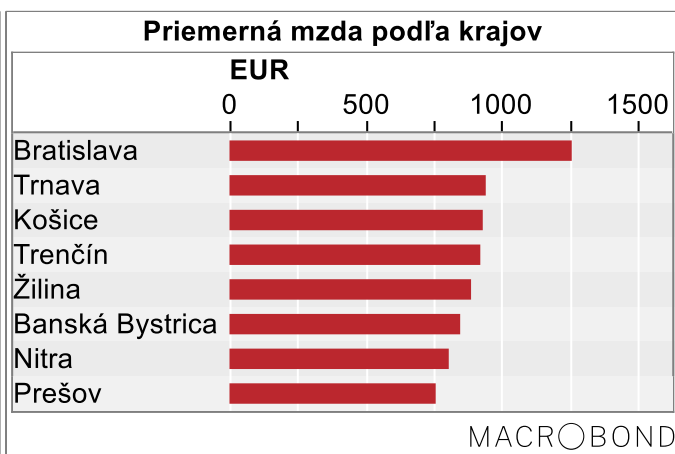
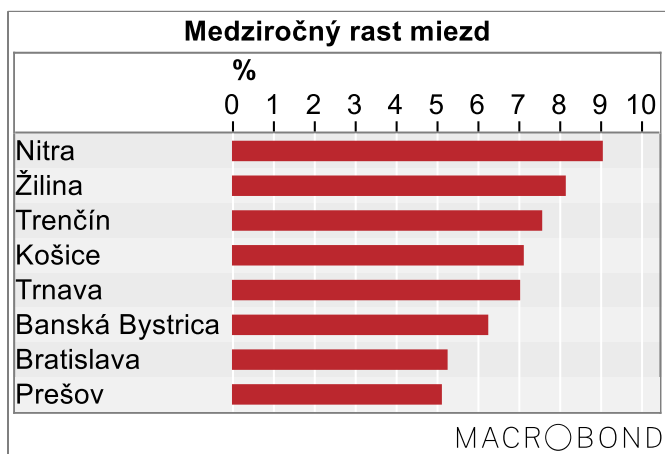

Rast priemernej mzdy v SR

Priemerná nominálna mzda za mestnancov na Slovensku v druhom štvrtroku vzrástla na 1 004 eur. Oproti predchádzajúcemu kvartálu to bol nárast o 5,13 % z pôvodných 955 eur a medziročne sa priemer zvýšil o 6,36 %. Najvyššie nominálne mzdy sú naďalej v Bratislavskom kraji, kde prekračujú celoslovenský priemer o 254 eur a dosahuje hodnotu 1 258 eur. Dru-

hý kraj s najvyšším priemerom sa stal Trnavský kraj s priemerom 942 eur a predbehol tak v Košický kraj, v ktorom priemer mesačných nominálnych miezd dosiahol hodnotu 931 eur. Medziročne si najviac zlepšil Nitriansky kraj kde priemerná mzda vzrástla o 9,07 % na 806 eur a Žilinský kraj kde vzrástol priemer o 8,16 % na 888 eur. Pre ekonomiky Slovenska to znamená že sa posil-

ňuje dopyt. Rast miezd je totiž vyšší ako je inflácia. Táto skutočnosť môže pôsobiť na rast cien niektorých tovarov a služieb. Aj po zavedení nových opatrení Národnou bankou Slovenska si klienti bánk môžu vziať úvery v celkovej hodnote vyššej, hlavne kvôli posunutiu hranice určenej osem-násobkom čistého ročného príjmu. (jv)

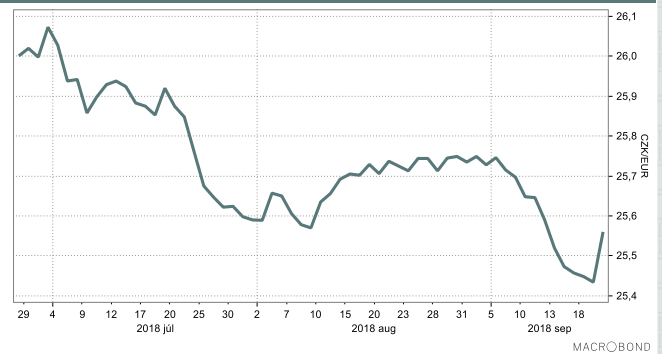

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

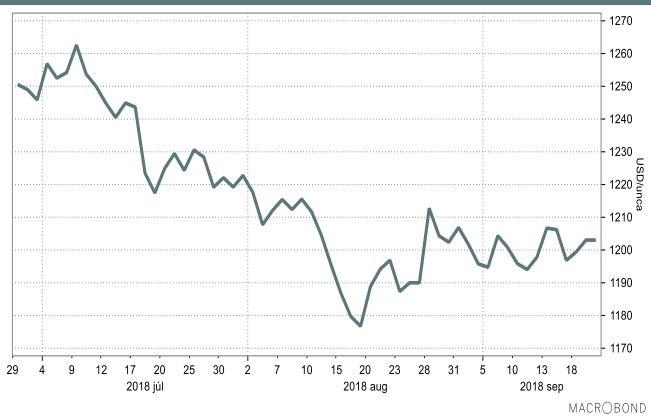
EUR/USD

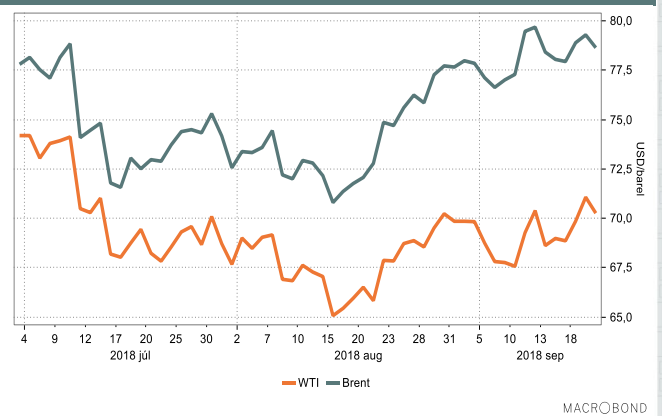
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

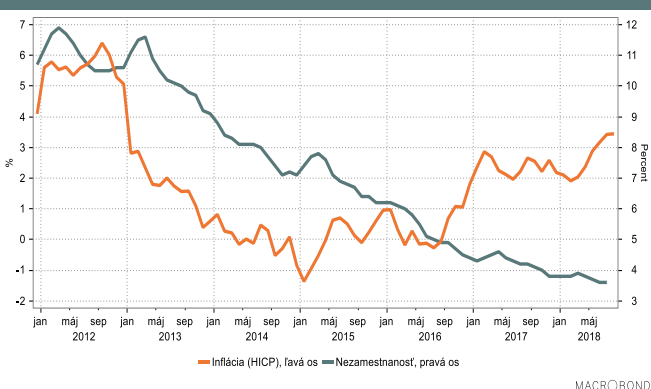
SLOVENSKO

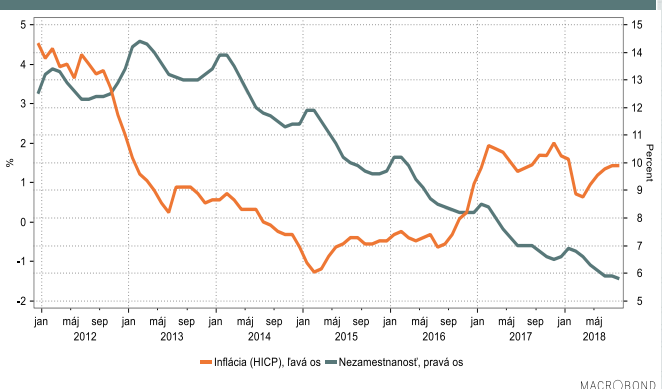
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POL'SKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

MACROBOND

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT, a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Jánošíková Slávka
Krčmárik Peter
Vražda Ján

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT